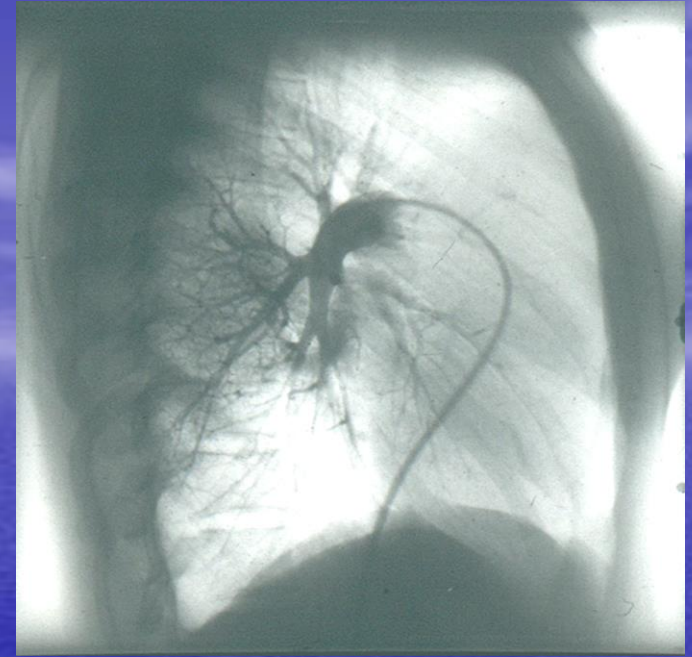

Cərrahi xəstələrin müayinə üsulları

*Ümumi cərrahlıq kafedrası
prof.Ağayev Elçin*

Xəstələin müayinə üsulları

1. Subyektiv – sorgu – xəstənin şikayətləri

- anamnez morbi (5 sual)

- anamnev vitae

2. Obyektiv

Xəstənin obyektiv müayinəsi

Baxma (İnspeccio)

Baxma çox qiymətli müayinə üsuludur.

➤ Baxmaqla diaqnoz qoyula bilər (Furunkul, Karbunkul, Aşağı ətraf venalarının varikoz genişlənməsi).

Baxma zamanı diqqət yetirilməlidir:

- Xəstənin yerisinə
- Üzünün ifadəsinə
- Bədənin formasına
- Gözlərin, selikli qişaların və dərinin rənginə
- Səpgi və qançırların olmasına
- Tənəffüsün tipinə
- Xəstə və sağlam nahiyənin müqayisəsinə
- Çapıqlara
- Şişəbənzər törəmələrə
- Piqmentasiyaya
- Nahiyənin həcmində
- Hərəkətlərin məhdudlaşmasına

Gözün sklerasında sarılıq

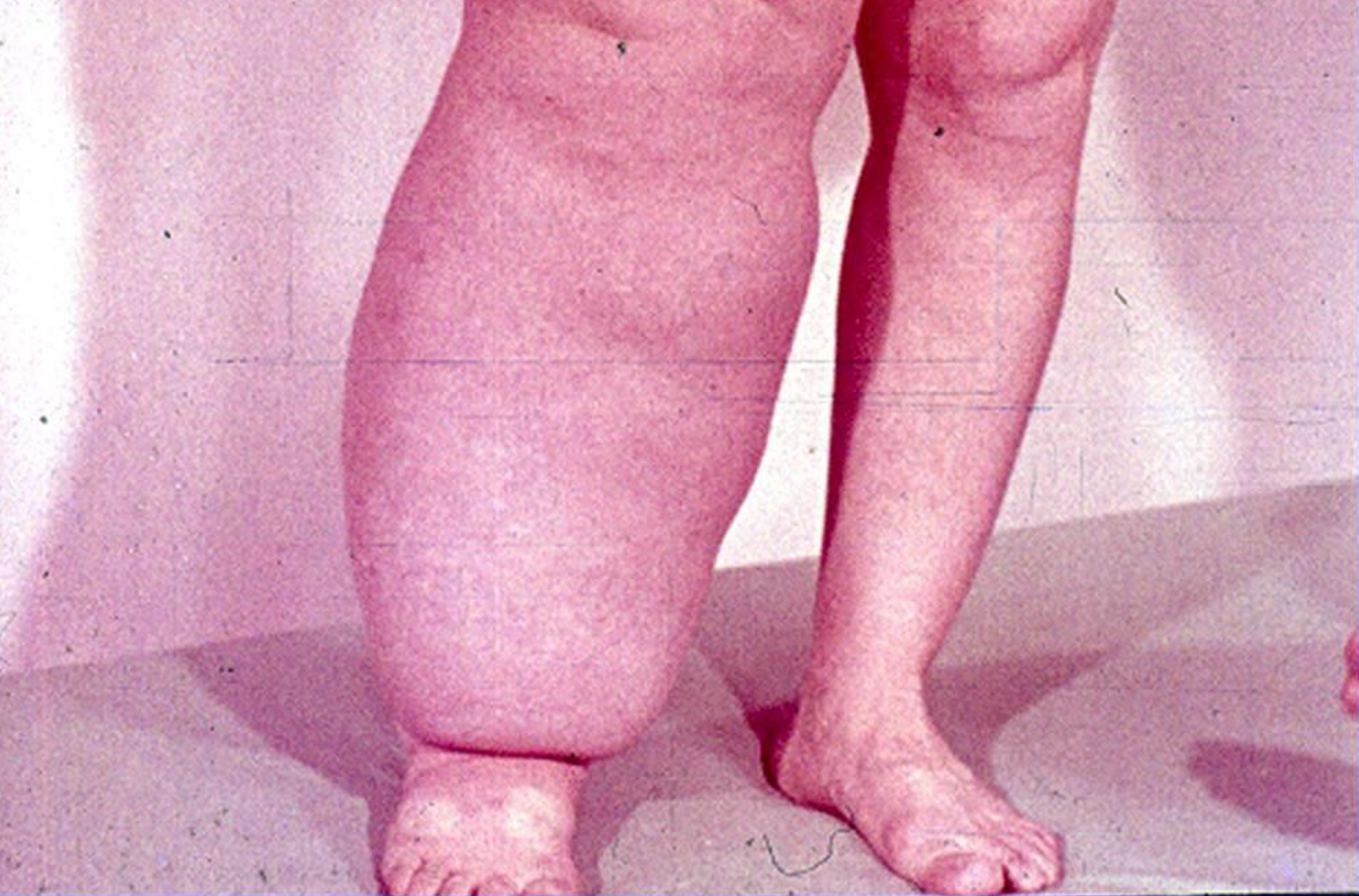
HEMOLİTİK – PREHEPATİK – ERİTROSİTLƏRİN HEMOLİZİ
PARENXİMATOZ – HEPATİK – BİLİRUBİN HEPOTOSİTLƏR TƏRƏFİNDƏN
TUTULA BİLMƏMƏSİ VƏ QLÜKÜRON T-SU İLƏ BİRLƏŞMƏSİ
MEXANİKİ – POSTHEPATİK – ÖD YOLLARININ MEXANİKİ TUTULMASI

Palpasiya (Əlləmə) Palpasio

Palpasiya vasitəsilə aşkarlamaq mümkündür:

- ❑ Bədənin müxtəlif nahiyələrində olan ağrılar
- ❑ Əzələ gərginliyi
- ❑ Yerli temperaturu olması
- ❑ Törəmənin olmasını
- ❑ Travma yerində krepitasiyanın olmasını
- ❑ Yerli simptomlar

Qarın palpasiyasının aparılması qaydaları:

- ❖ Xəstə arxası üstə uzanır, bud-çanaq və diz oynağı yarı bükülü vəziyyətdə
- ❖ Arxası üstə uzanmış və ayaqlar düzlənmiş vəziyyətdə
- ❖ Böyrü üstə uzanmış və bir qədər bükülmüş
- ❖ Genikoloji stolda uzanmış vəziyyətdə
- ❖ Həkim xəstənin arxasında durmaqla xəstə önə əyilmiş vəziyyətdə

Perkussiya (Percussio)

Perkussiyanı 1761-ci ildə Aygenbrügger təklif edib.

Perkussiya vasitəsilə:

- Ağ ciyər və ürəyin sərhədləri
- Plevra və perikard boşluğunda mayenin (irinin) olması müəyyən edilir.
- Qaraciyər kütlüyünün azalması və ya itməsini
- Qarının köpməsini
- Qarına mayenin toplanmasını
- Yerli ağrının olmasını
- «Çırpınma» küyünü
- Bir sıra törəmələri
- Xüsusi simptomları təyin etmək olur

Auskultasiya (Auscultasio)

İlk dəfə auskultasiyanı Rene Leannek işlədib

Auskultasiya vasitəsilə:

Döş qəfəsində;

- ❖ Ürək tonlarına (güclənmə, zəifləmə)
- ❖ Ürək küylərinə (sistolik, diastolik)
- ❖ Tənəffüsə (vezikulyar, zəifləmiş, sərtləşmiş, bronxial)
- ❖ Xırıltılara (quru, yaş, xışıldayan) qulaq asılır.

Qarın boşluğunda;

- Bağırsaq küylərinin
- Peristaltikanın güclənməsinin, yaxud «düşən damcı küyünün» (bağırsaq keçməzliyi zamanı) olub-olmaması

Damarlarda;

- Arteriyaların daralmasında və anevrizmada sistolik küy, «canavar mırıltısı»
- Arteriovenoz anevrizmalarda sistolodiastolik küy eşidilir.

Sınıqlarda;

- ✓ Fraqmentlərin birini döyəcəldə səs keçirilməsinin pozulması

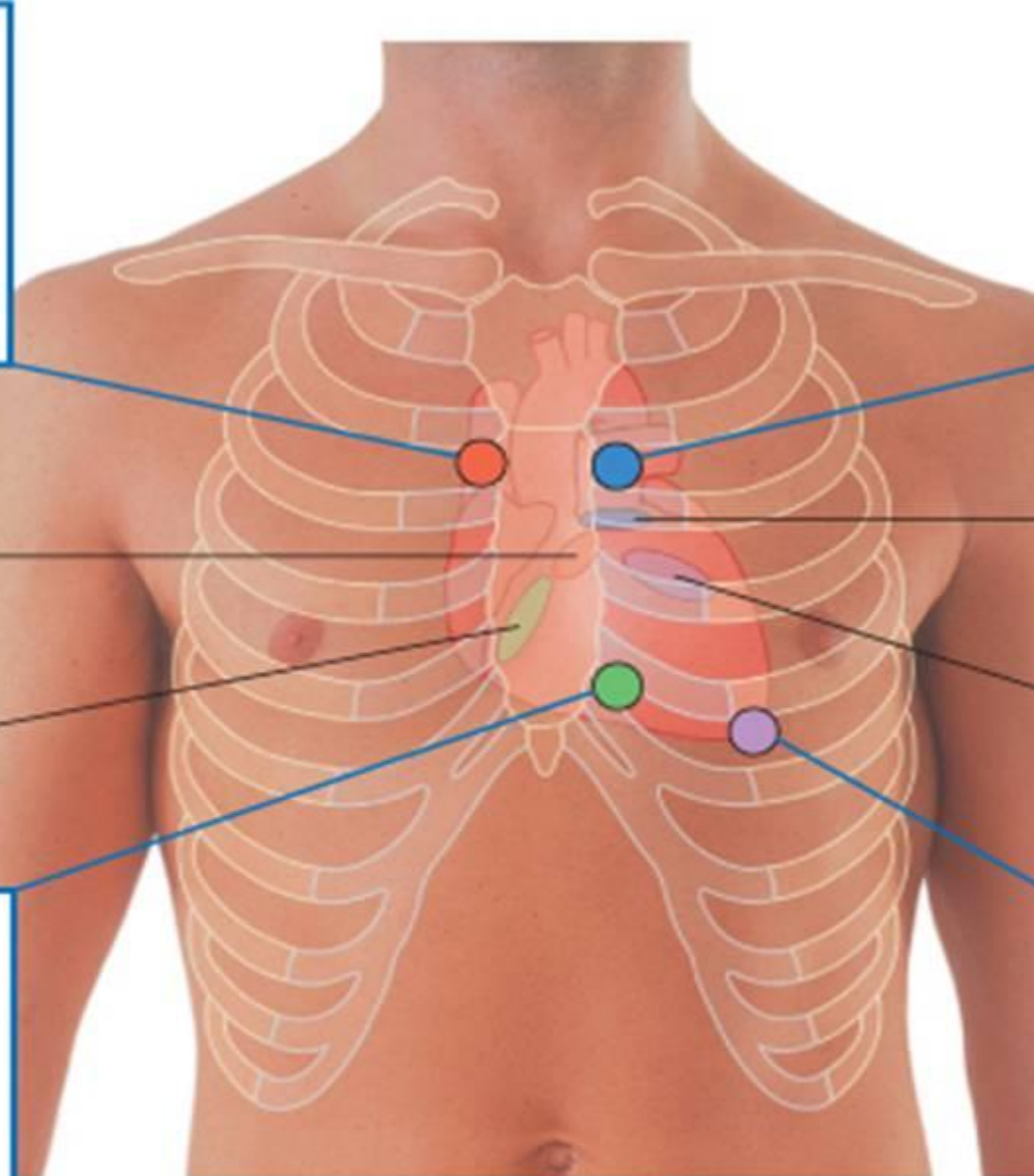
**Aortal qapağa qulaq
asma yeri**

**Aortal qapağın
proyeksiyası**

**Üçtaylı qapağın
proyeksiyası**

**Üçtaylı qapağa qulaq
asma yeri**

**Ağciyər kötüyü qapa-
ğına qulaq asma yeri**

**Ağciyər kötüyü
qapağının proyeksiyası**

**Mitral qapağın
proyeksiyası**

**Mitral qapağa qulaq
asma yeri**

Müayinələrin ardıcılığı

Sadədən – mürəkkəbə

Qeyri - invazivdən – invazivə

prinsipləri rəhbər tutulmalıdır

Xüsusi müayinə üsulları

- Laborator müayinə üsulları;
- Rentgenoloji müayinələr;
- Funksional müayinələr;
- Endoskopik müayinələr;
- Kompüter tomoqrafiya;
- Nüvə-maqnit rezonanslı tomoqrafiya;
- Radionuklid;
- İstiliyi ölçməklə (teplovizion)

diagnostika

Laborator müayinə üsulları

- Qanın klinik analizi;
- Qanın biokimyəvi analizi;
- Koaquloqramma;
- DQH-i və komponentləri aşkarlanır;
- Sidiyin analizi;
- İmmunoloji və seroloji tədqiqatlar;
- Hormonların təyini;
- Bakterioloji tədqiqatlar;
- Sitoloji tədqiqatlar;
- Histoloji tədqiqatlar.

Cərrahi xəstələrin müayinəsi

Rentgenoloji müayinə

Adi kontrastsız müayinələr

- rentgenoskopiya - flüoroqrafiya - rentgenoqrafiya - tomoqrafiya

Kontrast rentgen müayinəsi

Neqativ kontrast maddələr (hava, oksigen, karbon qazı, azot 1-oksidi)

Pozitiv kontrast maddələr (barium hlorası, xolevid, uroqrafın, veroqrafın)

- **Angioqrafiya (beyinin, ağciyərin, ürəyin, damarların, aorta və onun şaxələrinin)**

- **Bronxoqrafiya**

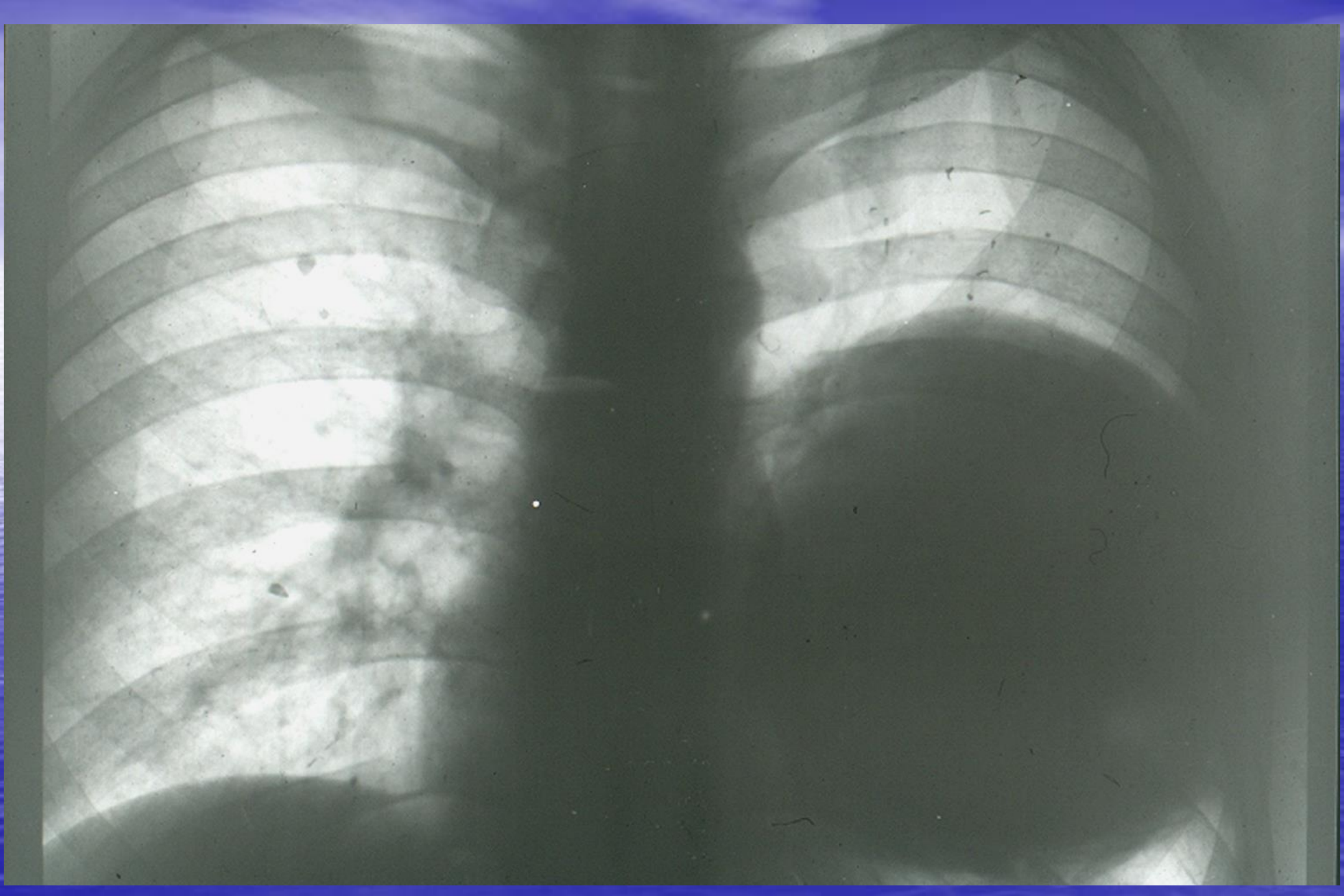
- **Həzm traktının müayinəsi (qida borusu, mədə, 12 barmaq, nazik və yoğun bağırsağ)**

- **Xolangioqrafiya (öd yolları)**

- **İrriqoskopiya (barium imaləsi)**

- **Uroqrafiya**

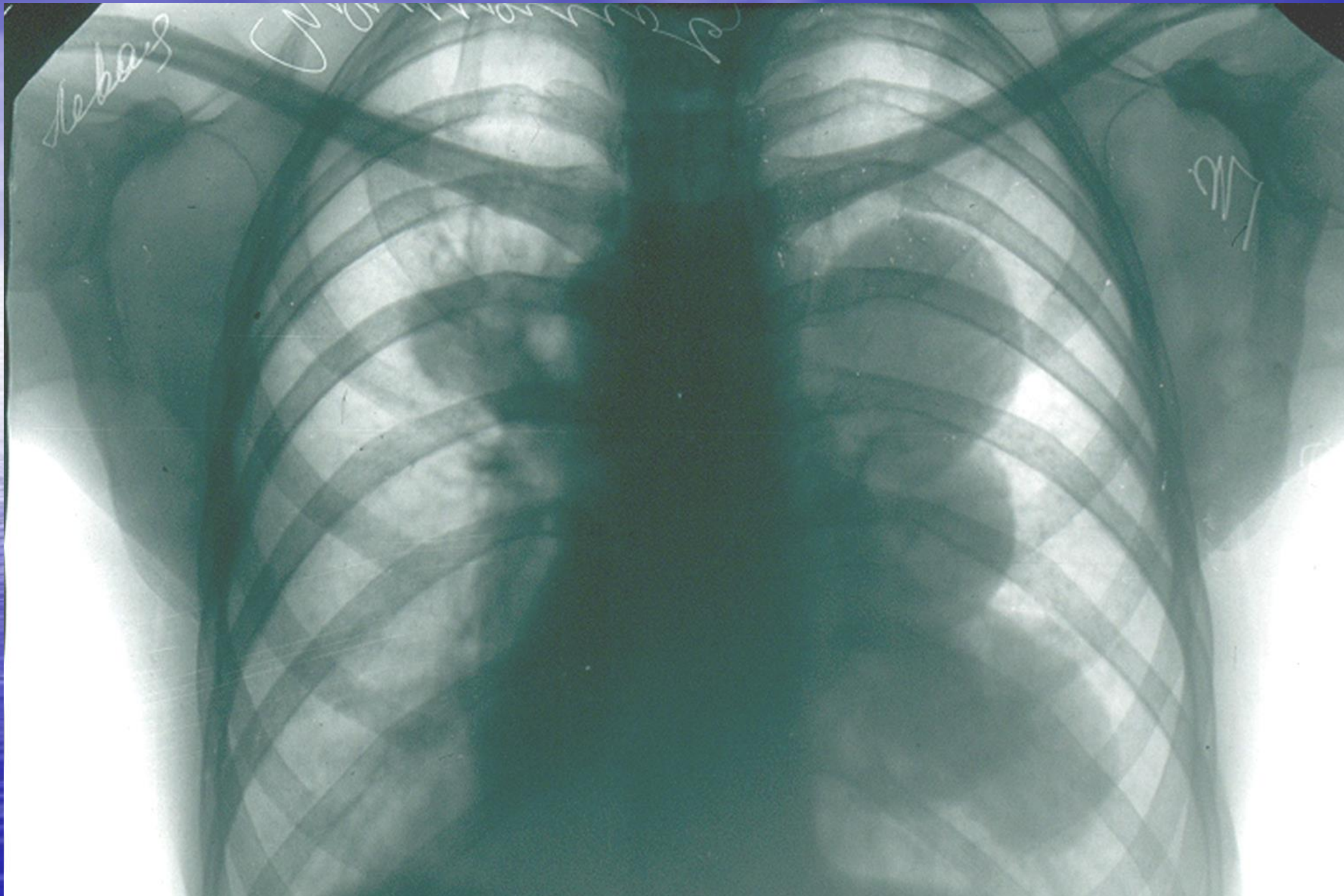
- **Fistuloqrafiya (irinli kanallar)**

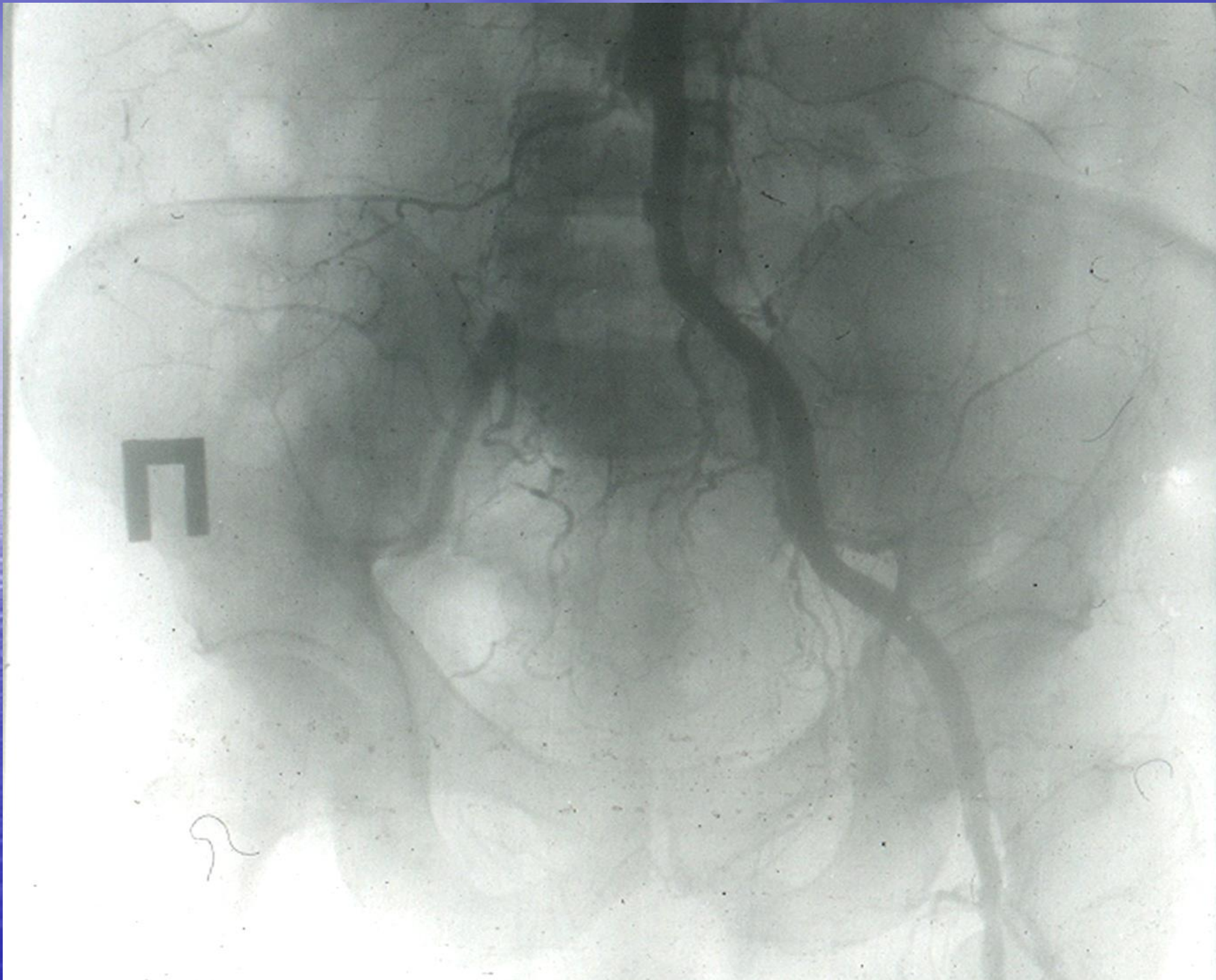

Sebas

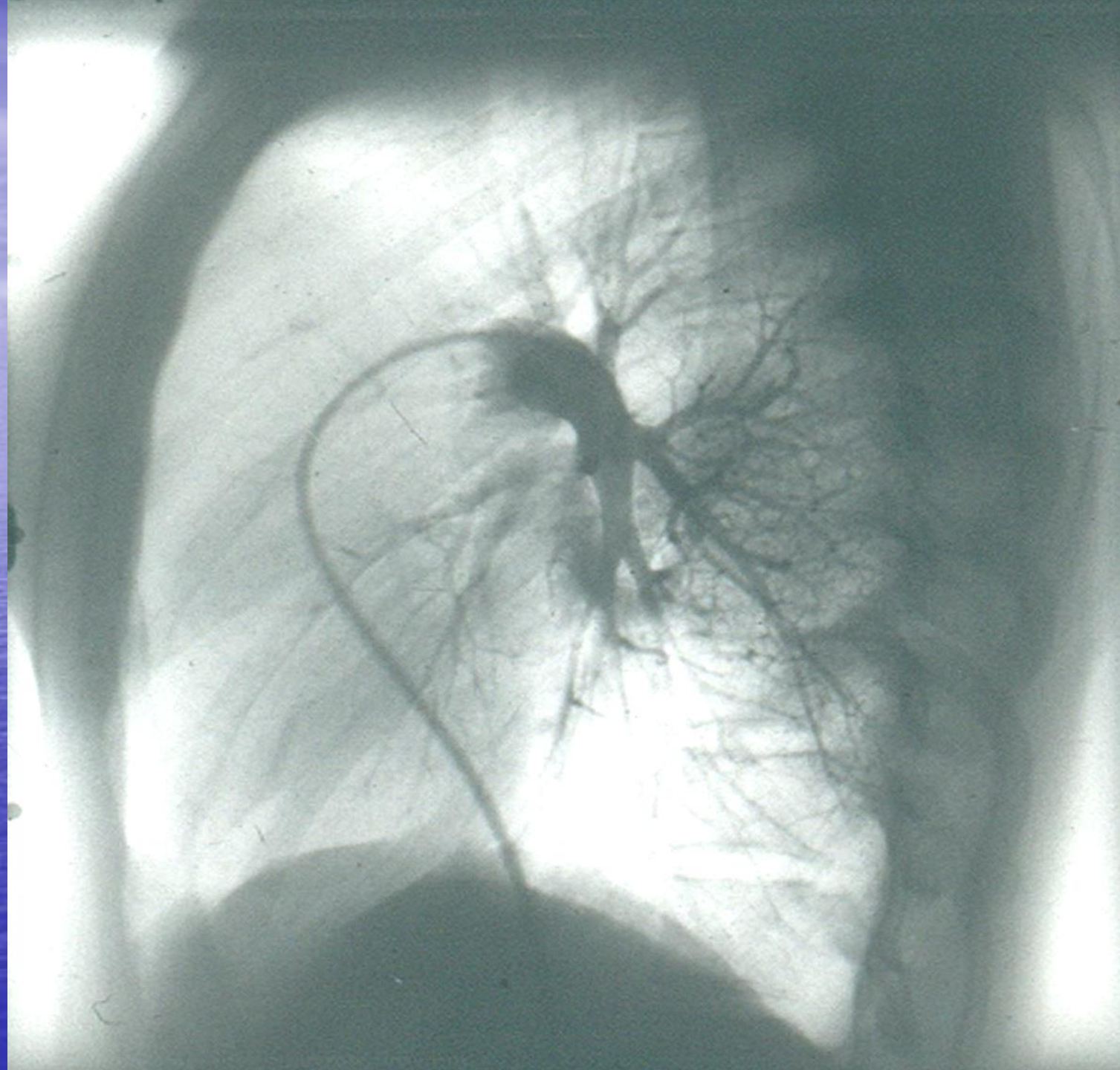
Dr. J. J. ...

L/R

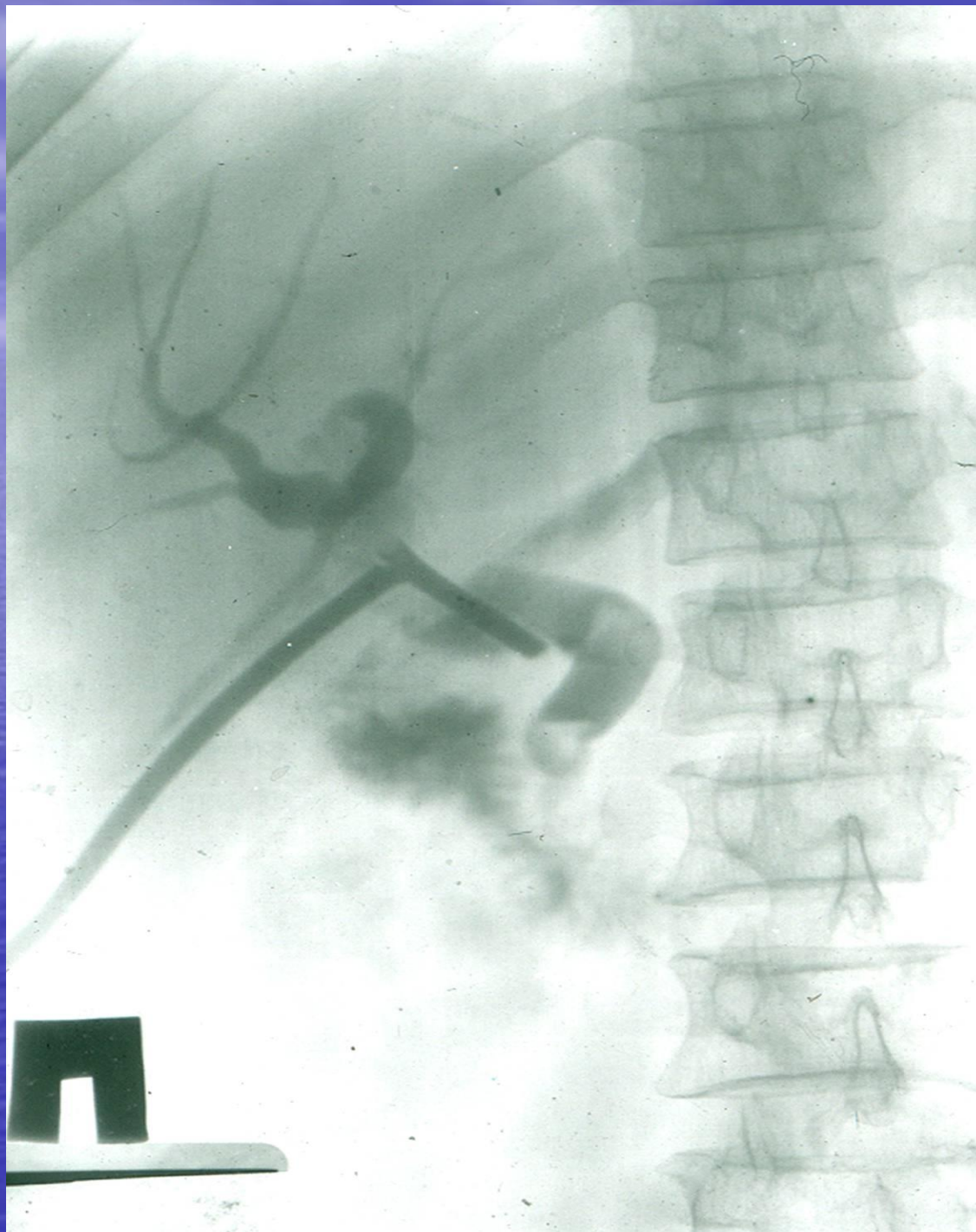

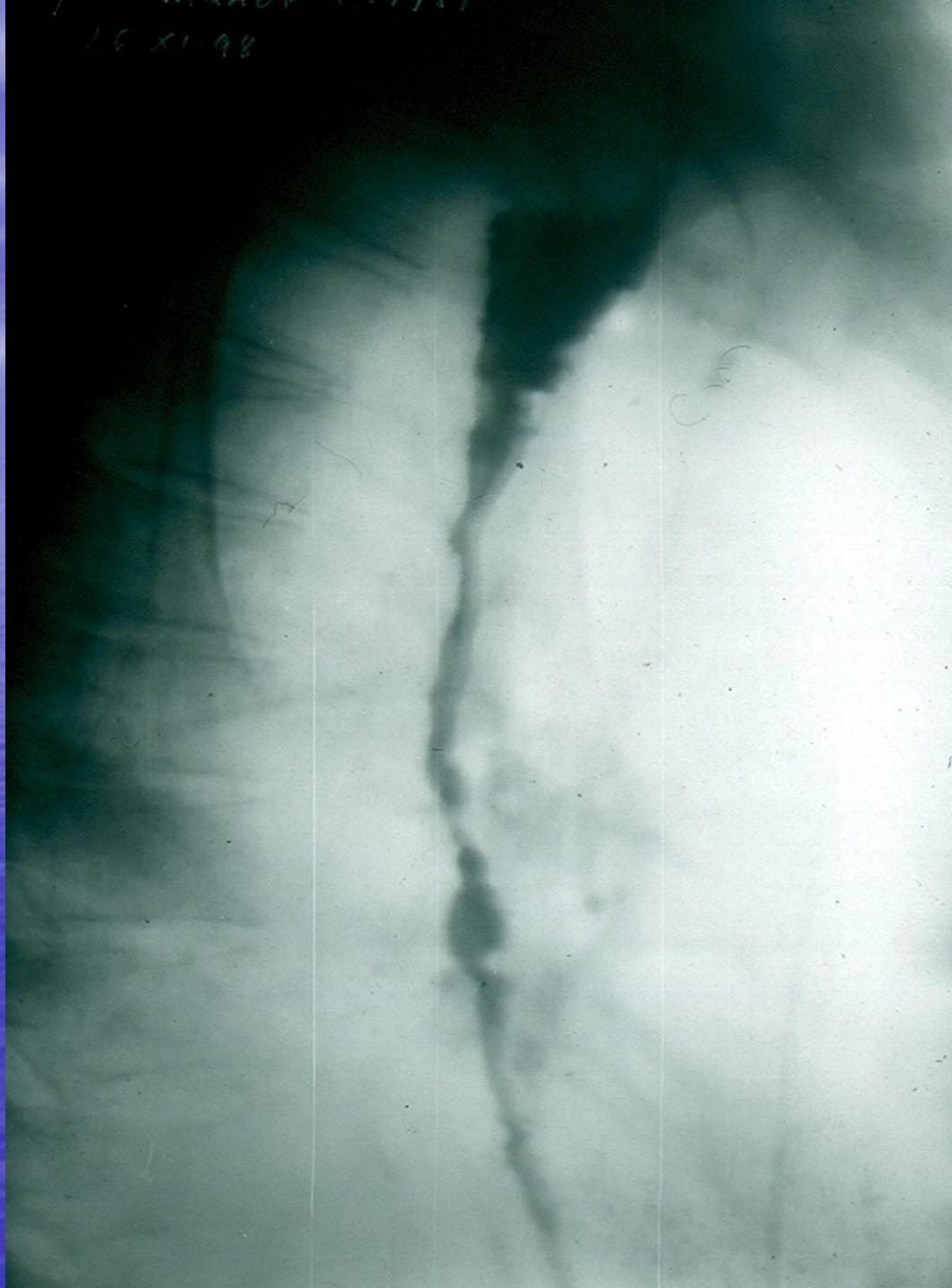

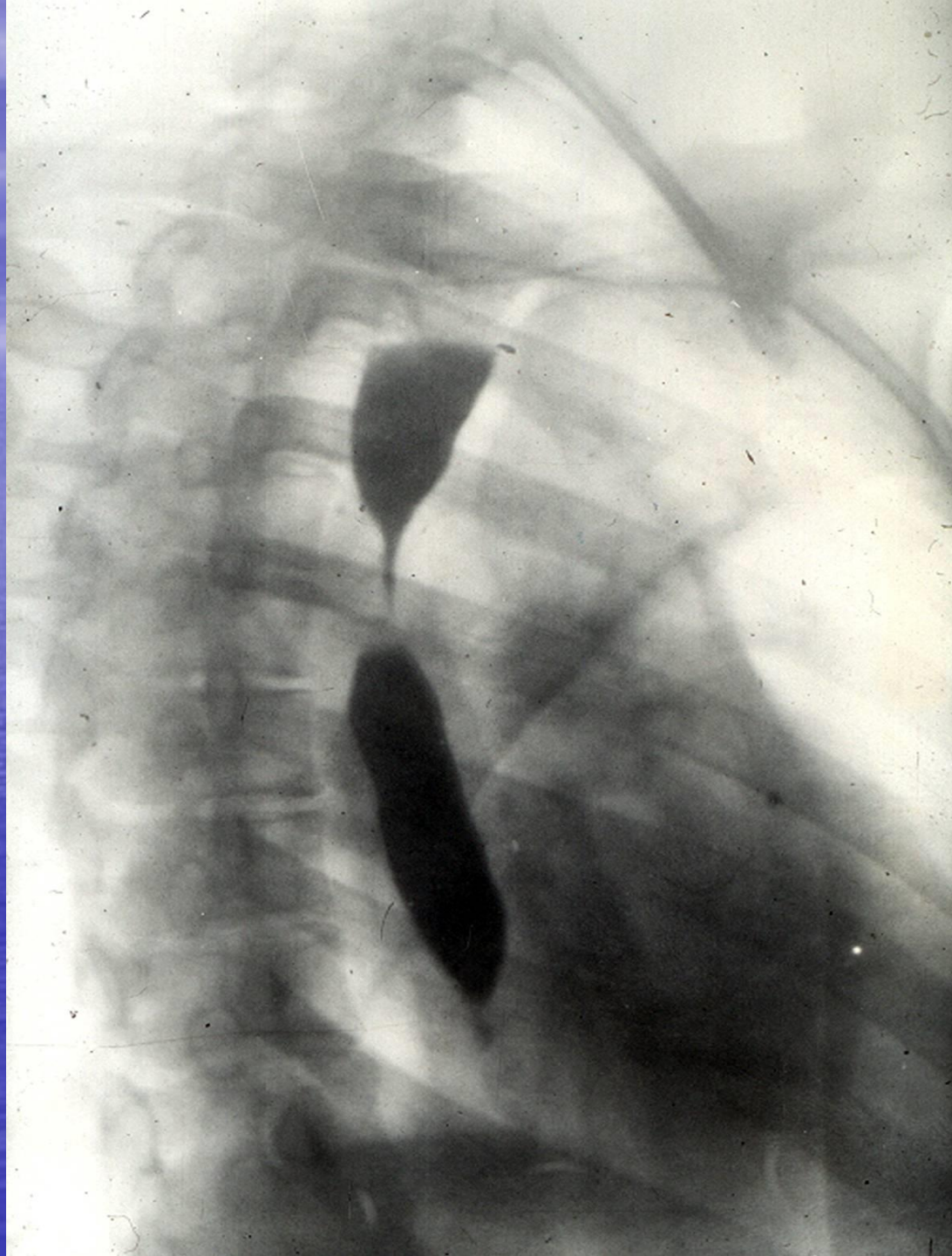

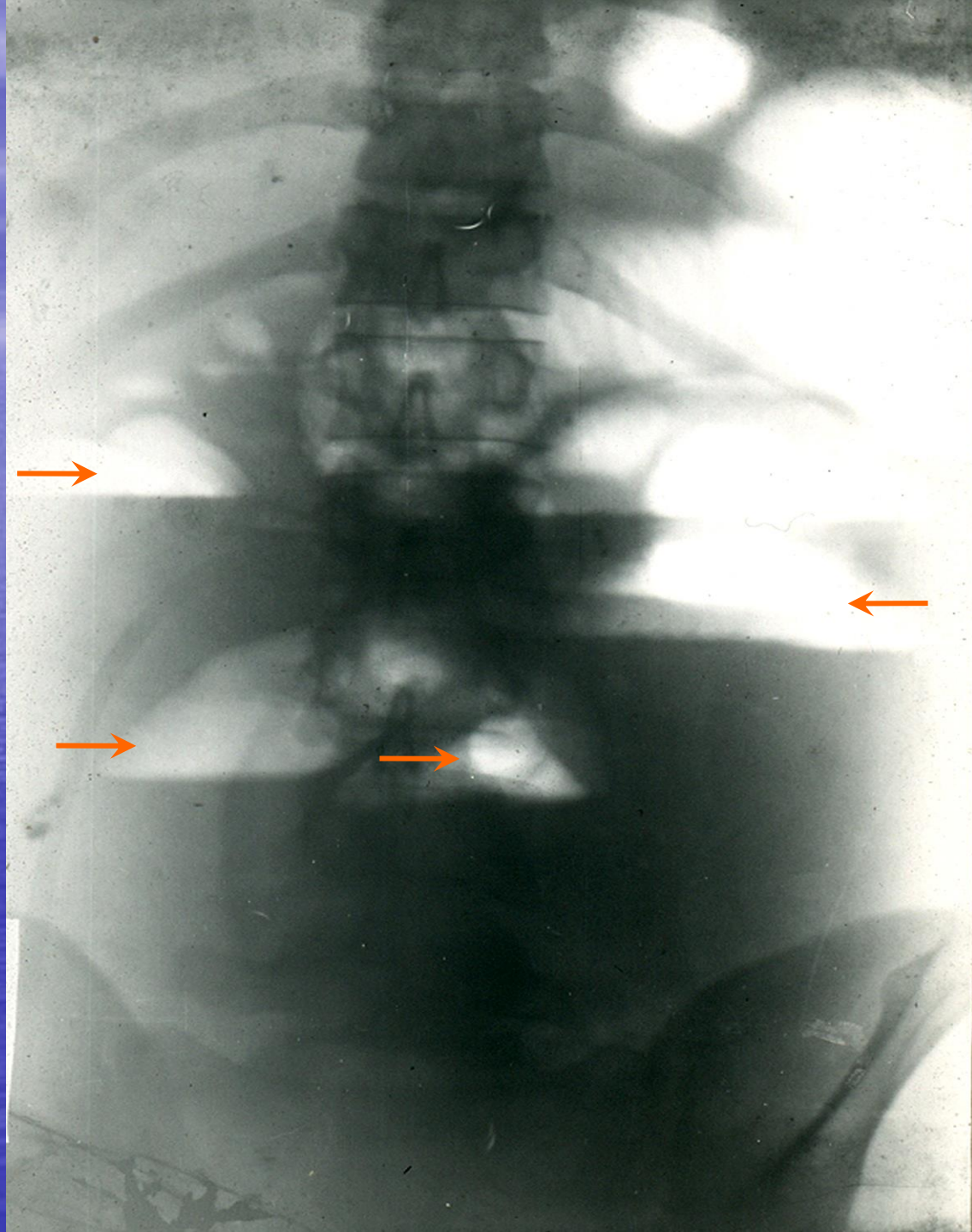

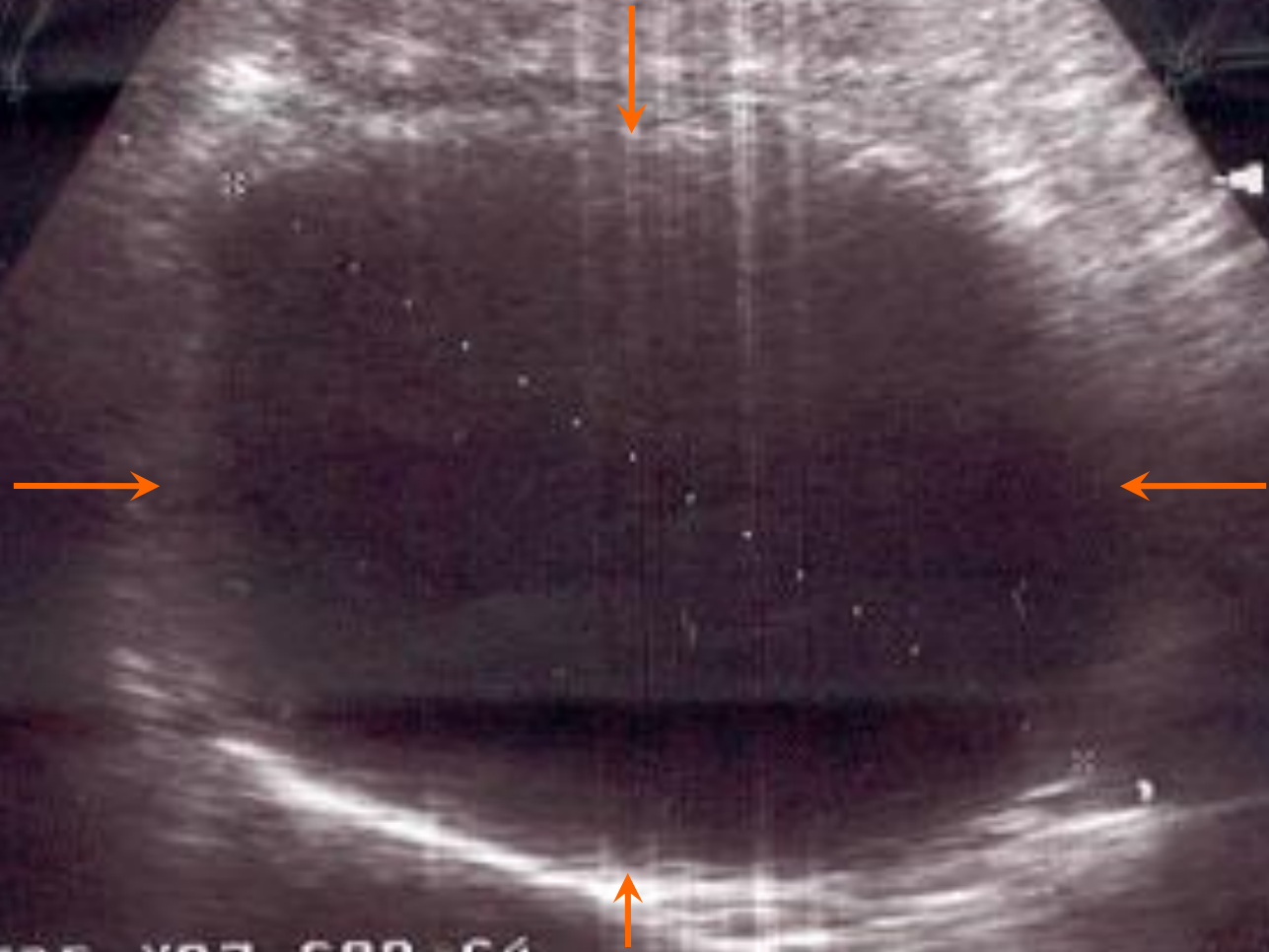

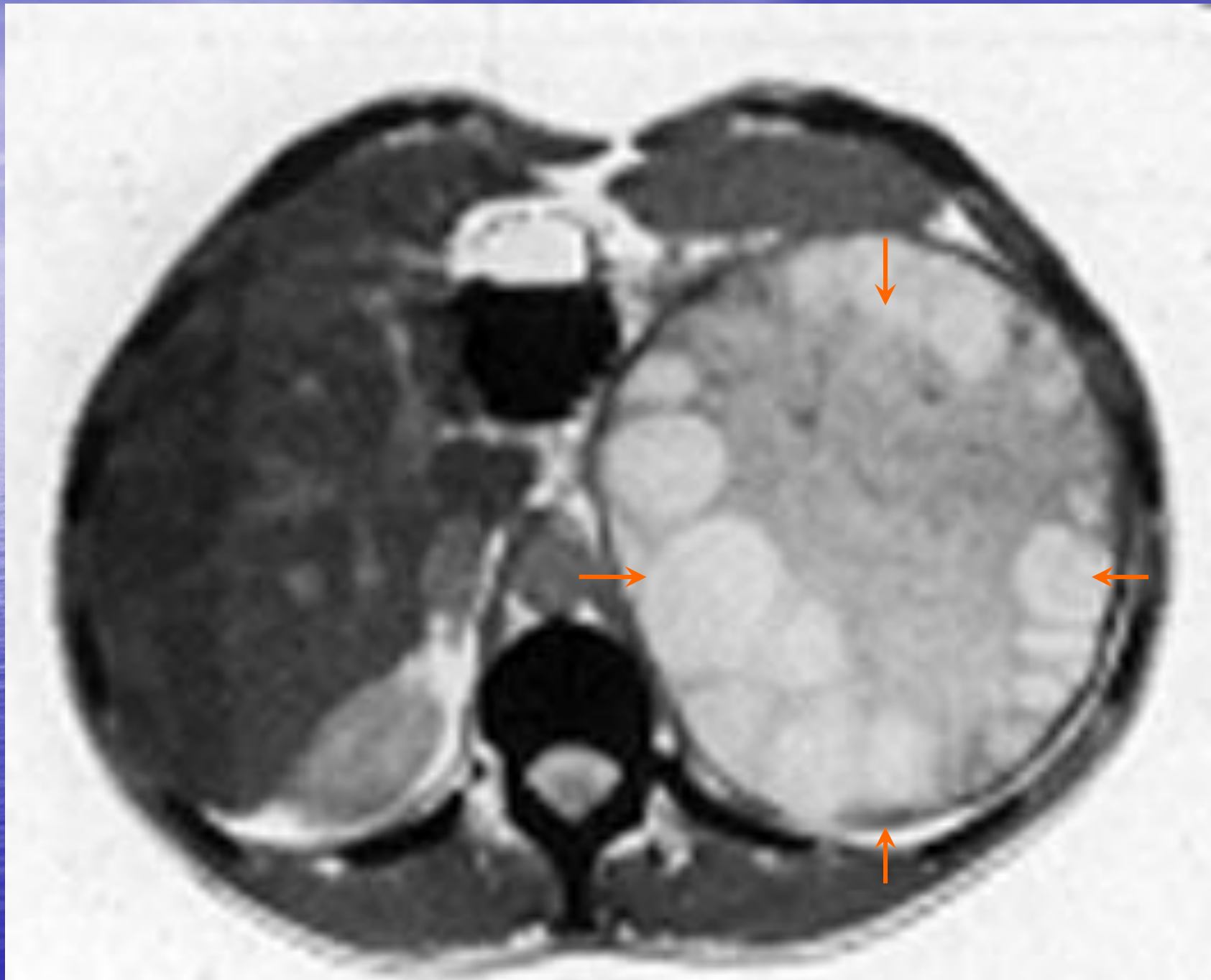

11Hz

F3.5 X0.7 G90 C4

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0000000000 06/06/82 11

TRUSSARDI F. 1981/1

1.5 2.70

1.000.0

1.000.0

1.000.0

1.000.0

1.000.0

1.000.0

1.000.0

1.000.0

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

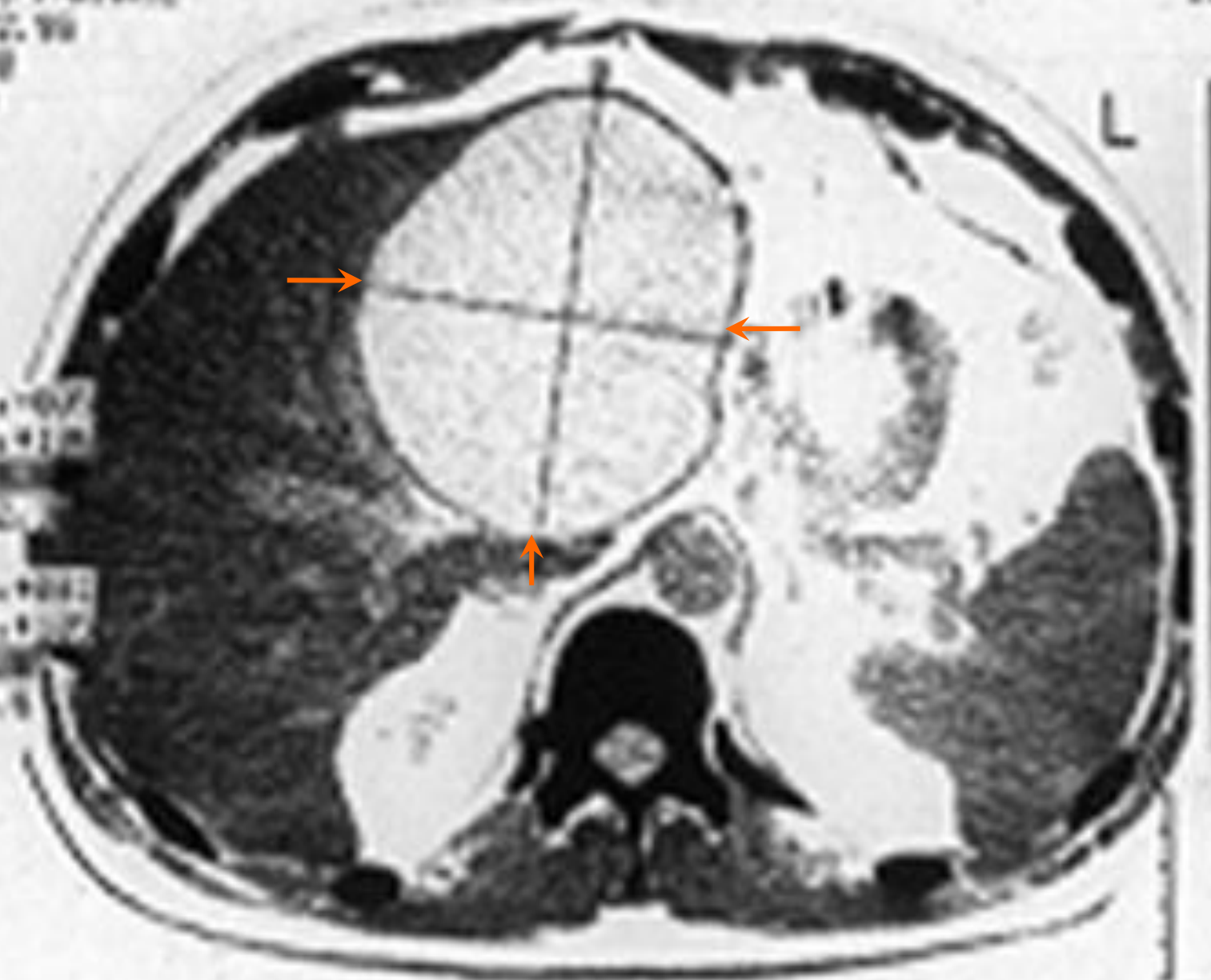
11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

11-001-1007

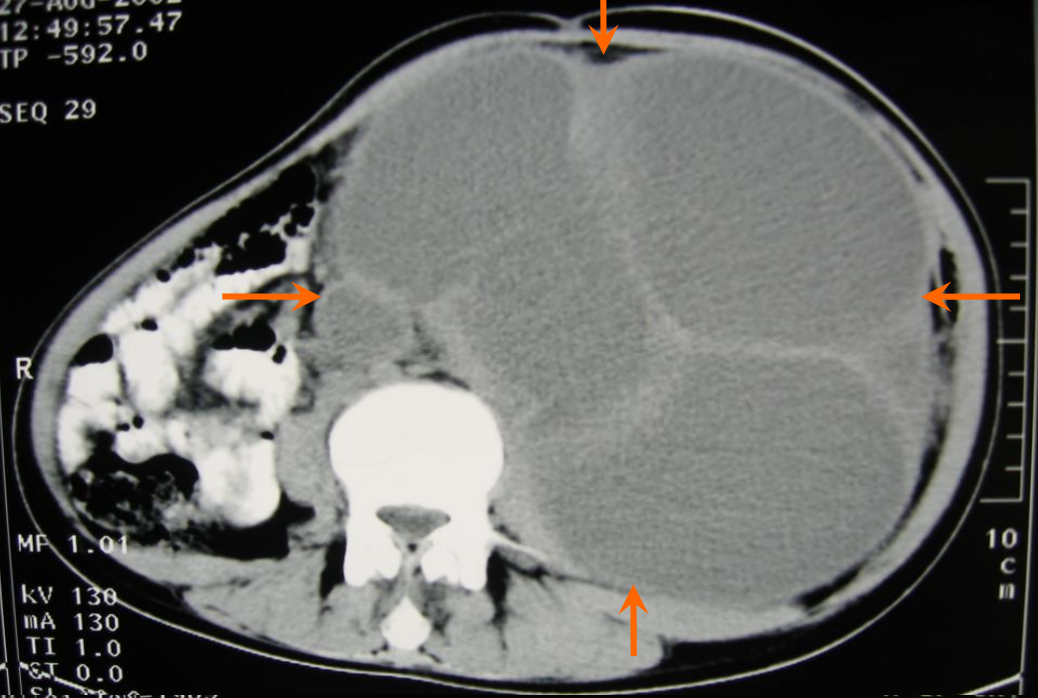

L

11

27-AUG-2002
12:49:57.47
TP -592.0

SEQ 29

01-AUG-1999
-CR
27-AUG-2002
12:56:21.84
TP -769.0

SEQ 47

MAGE 81
ER 1-9
F 1.28

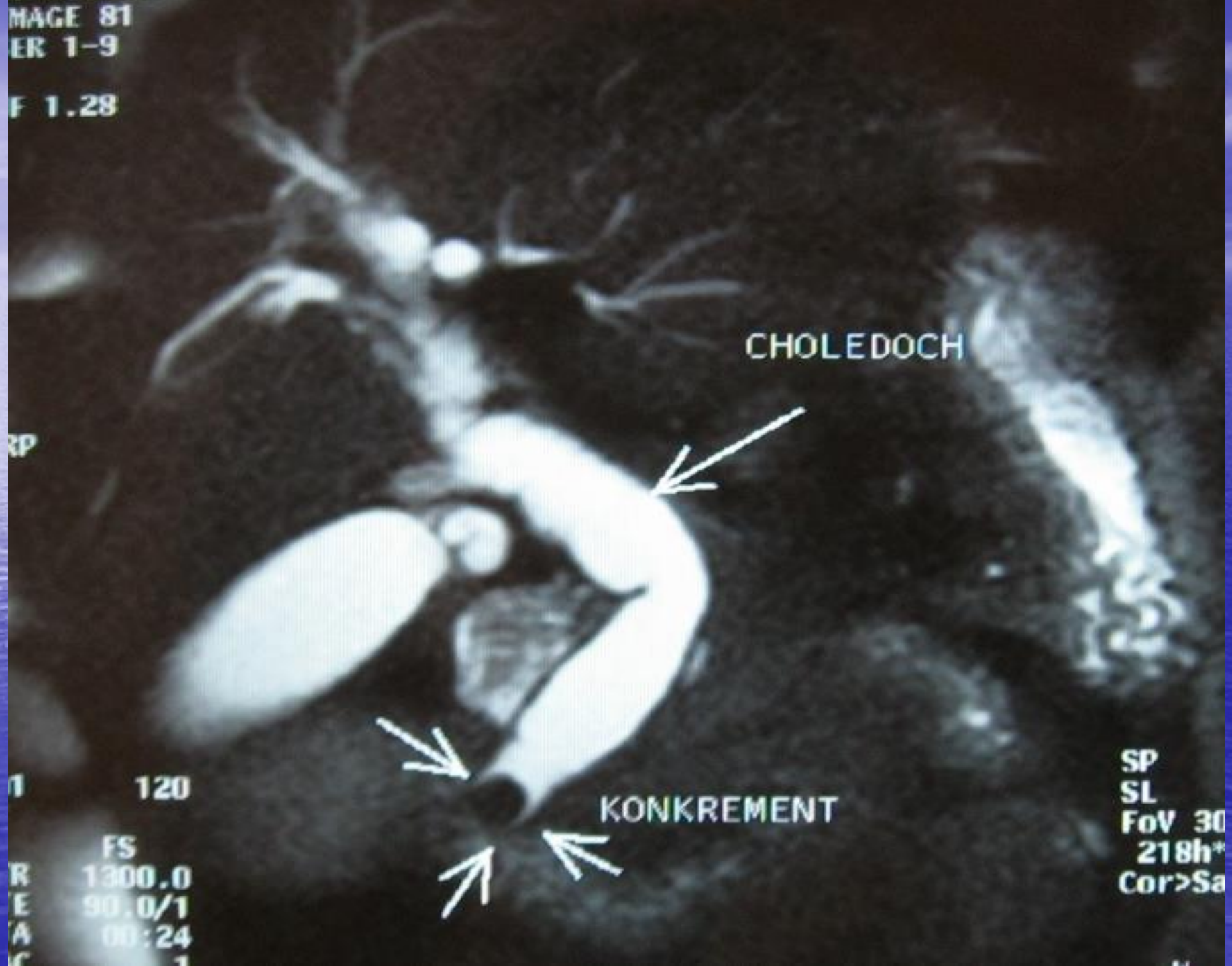
RP

CHOLEDOCH

KONKREMENT

1 120
FS
R 1300.0
E 90.0/1
A 08:24
C 1

SP
SL
FoV 30
218h*
Cor>Sa

İNTRAOPERASİON

XOLANGİOQRAFİYA

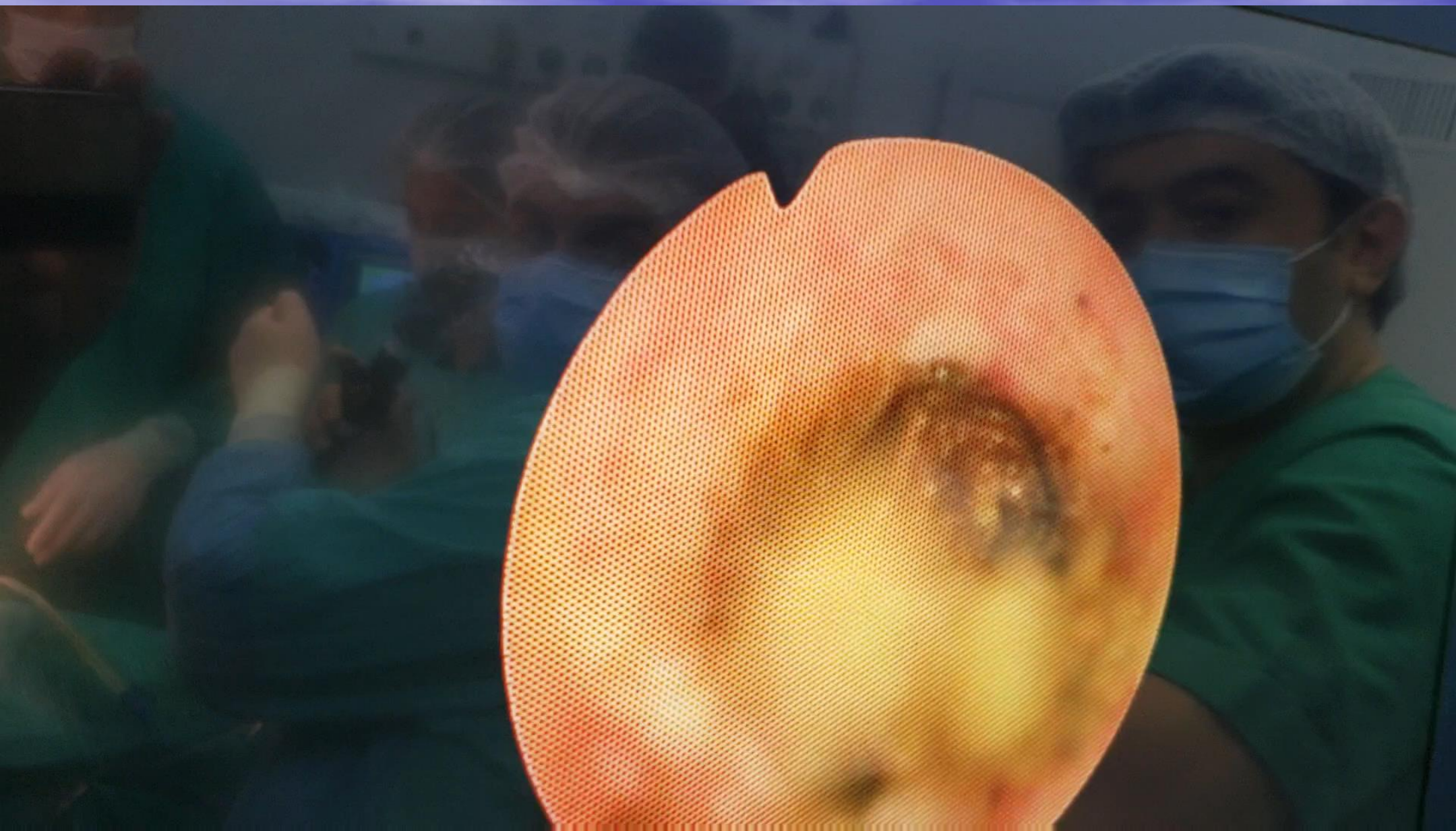
XOLEDOSKOPİYA

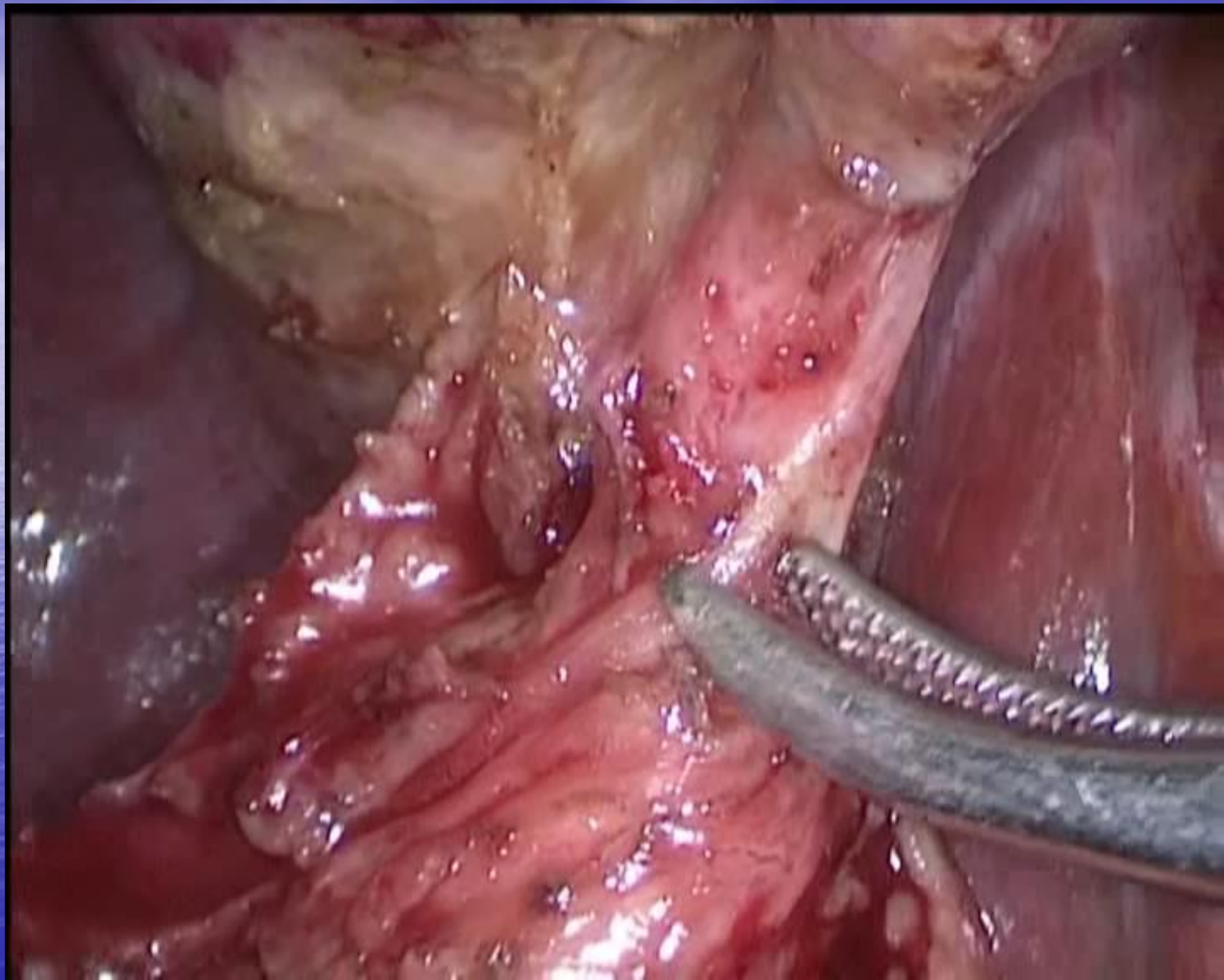
XOLEDOLİTOTRİPSİYA

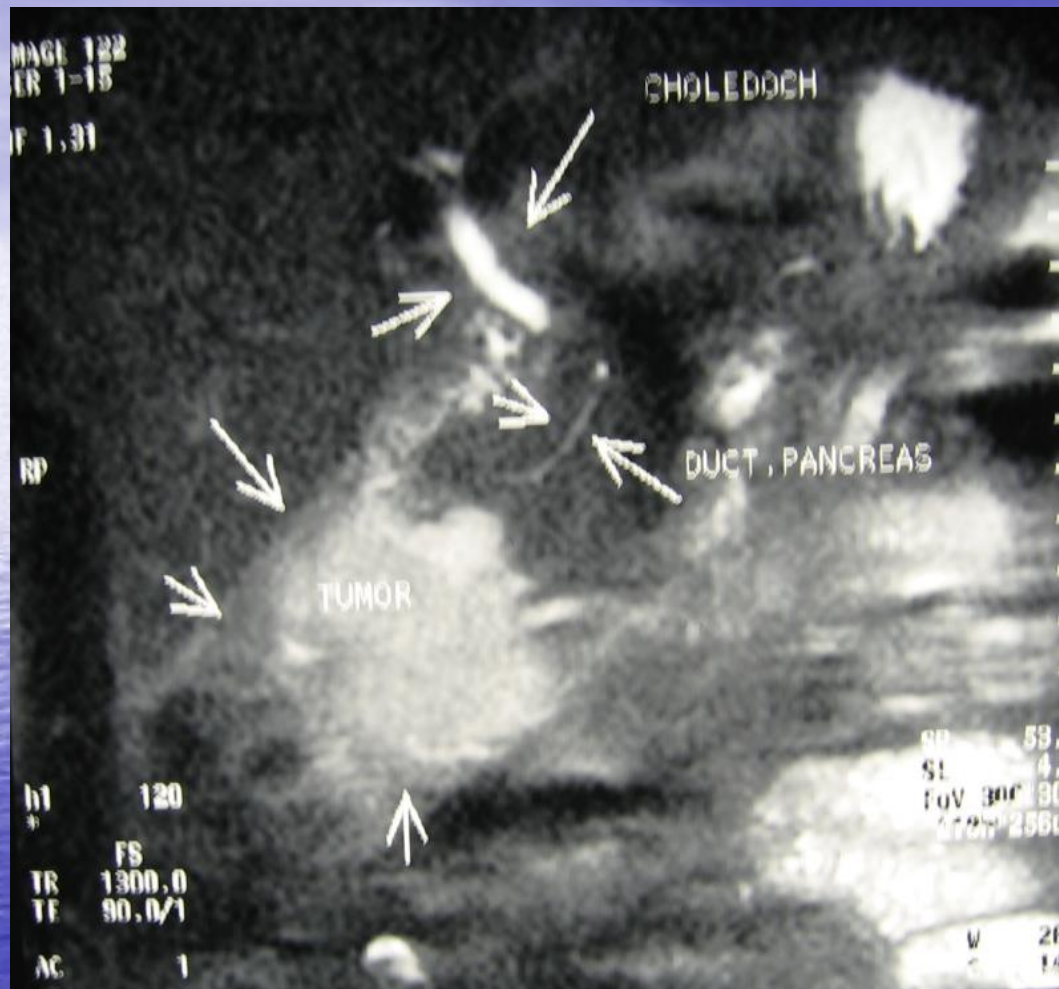
H

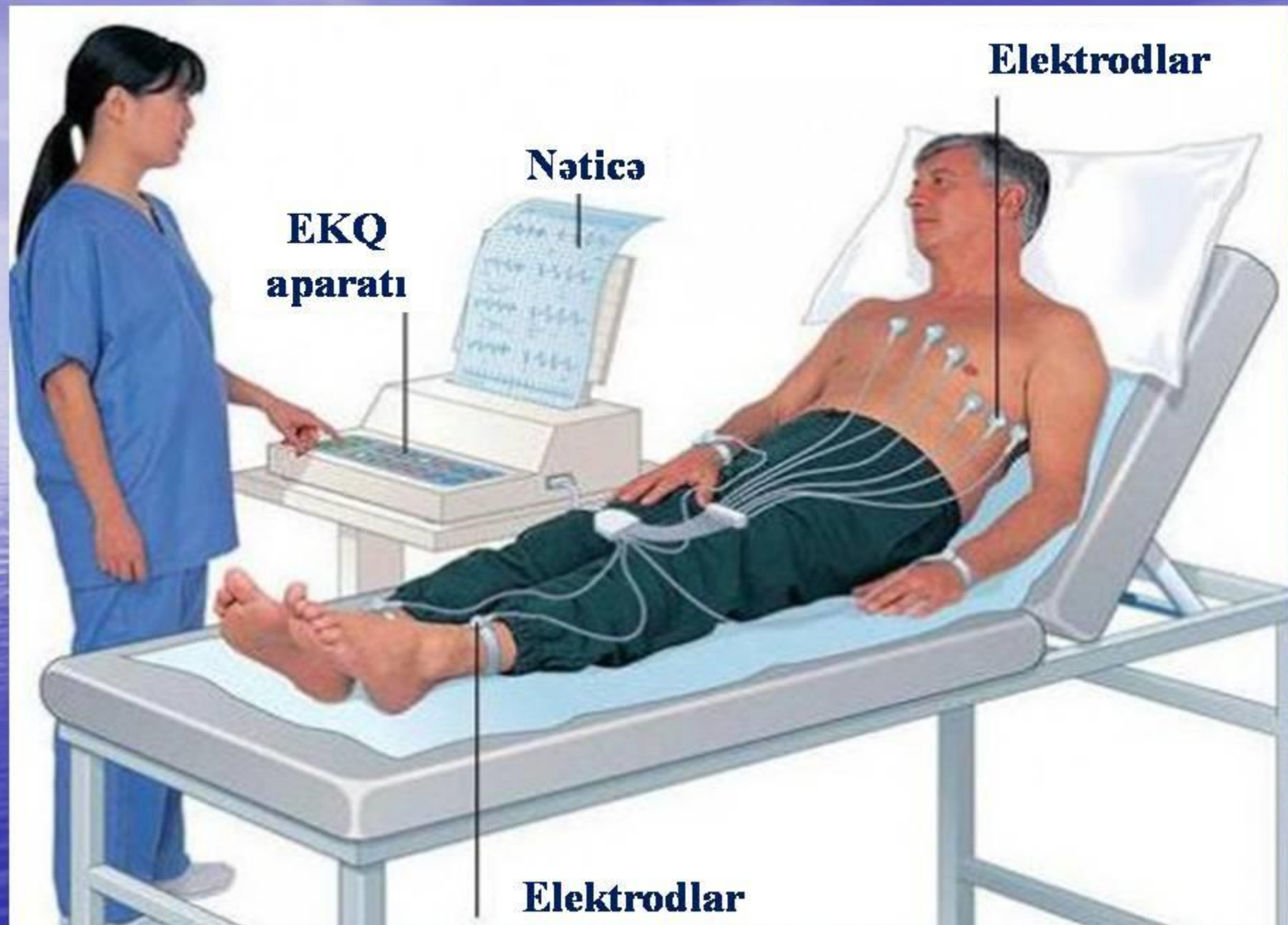

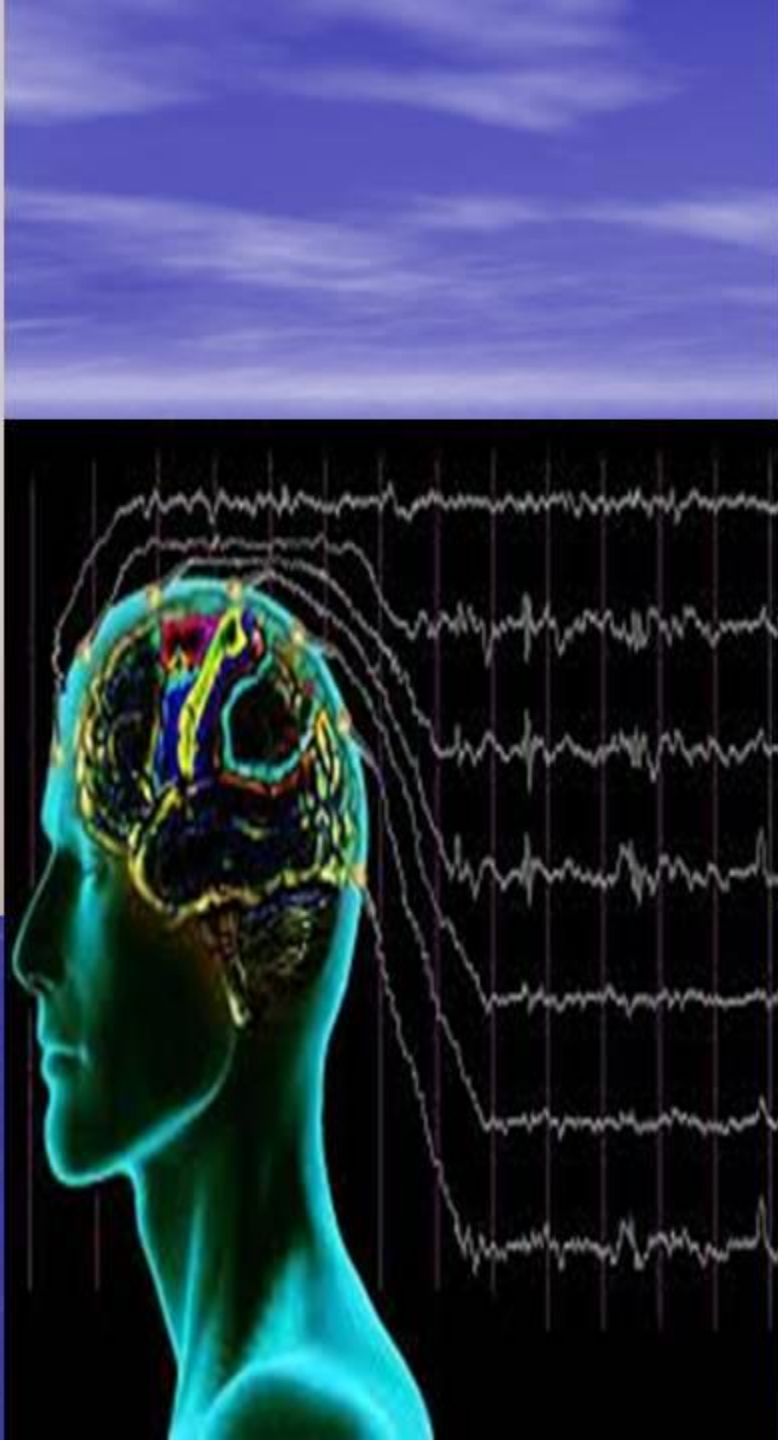

Cərrahi xəstələrin müayinə üsulları

Ultrasəs müayinəsi

- **us- skanlama**
- **exolokasiya**
- **dopleroqrafiya**

Endoskopik müayinə üsulları

- **Ezofaqo-gastro-duodenoskopiya**
- **Traxeo-bronxoskopiya**
- **Oto-rino-larinqoskopiya**
- **Laparoskopiya**
- **Torakoskopiya**
- **Mediastinoskopiya**
- **Rektoskopiya**
- **Sistoskopiya**
- **Histeroskopiya**
- **Artroskopiya**

Radioizotop müayinəsi

(131 J, 87 SR, 32 P, 99 m Ts

Ultrasəs müayinəsi

- Ultrasonoqrafiya

- Doppleroqrafiya

Endoskopik müayinələr

Optik metal borulu olanlar (sərt endoskoplar)

Şüə lifli elastik endoskoplar (fibroskoplar)

